Breadcrumb

1. Αρχική
2. Entity Print

Δημοσιεύτηκε: 03/02/2016 Ενημερώθηκε: 22/02/2016

Η διαδικασία αλλαγής της Φορολογικής Κατοικίας εν έτει 2016 σε 7 χώρες

Προβολή σε μορφή PDF

Η διαδικασία αλλαγής της Φορολογικής Κατοικίας εν έτει 2016 σε 7 χώρες

Λίγες ημέρες πριν τη λήξη προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων και των φορολογικών δηλώσεων

Εισαγωγή

Απομένουν μόλις λίγες ημέρες (λίγο παραπάνω από ένα μήνα), μέχρι το πρώτο δεκαήμερο του Μαρτίου, ημερομηνία «ορόσημο» για όσους επιθυμούν να οριστούν επισήμως «κάτοικοι εξωτερικού», βάσει της ΠΟΛ.1058/2015, όπως αυτή ισχύει και λειτουργεί ως το πλέον πρόσφατο νομικό πλαίσιο για τη διαδικασία αυτή.

Τονίζουμε ότι η παραπάνω εγκύκλιος ουσιαστικά αναφέρεται στο οικονομικό έτος 2016, δηλαδή φορολογικό έτος 2015. Καθώς δεν υπάρχουν νεότερες υποδείξεις ή τροποποιήσεις επί του θέματος για το έτος αυτό, λαμβάνουμε ως «βάση κινήσεων» την παρούσα Εγκύκλιο.

Όπως αναφέρεται συγκεκριμένα στο άρθρο 1 της εν λόγω Εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομικών: *«Τα φυσικά πρόσωπα που επιθυμούν να μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία στο εξωτερικό οφείλουν να υποβάλουν, το* ***αργότερο***

έως την τελευταία εργάσιμη ημέρα του πρώτου δεκαήμερου του μηνός Μαρτίου του φορολογικού έτους που ακολουθεί το φορολογικό έτος αναχώρησης*, στο Τμήμα ή Γραφείο Συμμόρφωσης και Σχέσεων με τους Φορολογουμένους της Δ.Ο.Υ. όπου είναι υπόχρεοι υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος ως φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας...».*

Από το παραπάνω εδάφιο τεκμαίρεται ότι:

1. Όσοι έφυγαν στην αλλοδαπή **μέσα στο έτος 2015 και εκπληρώνουν** την βασική προϋπόθεση της μόνιμης διαμονής στο εξωτερικό **άνω ων 183 ημερών** (ουσιαστικά πάνω από ένα εξάμηνο), **οφείλουν να προσκομίσουν μόνον τις αιτήσεις τους ή/και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά** (εφόσον τα έχουν συμπληρώσει) ενώπιον του Τμήματος Συμμόρφωσης και Σχέσεων με τους Φορολογούμενους στην Δ.Ο.Υ. στην οποία ανήκουν, μέχρι την παραπάνω προθεσμία.
2. Στη συνέχεια, έχουν περιθώριο έως **«*το αργότερο έως την τελευταία εργάσιμη ημέρα του πρώτου δεκαήμερου του μηνός Σεπτεμβρίου* στο *ως άνω Τμήμα*»**, να καταθέσουν τα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν την φορολογική τους κατοικία στην αλλοδαπή, και συγκεκριμένα:

α) Βεβαίωση φορολογικής κατοικίας από την αρμόδια φορολογική αρχή του κράτους όπου δηλώνουν φορολογικοί κάτοικοι,(το γνωστό Πιστοποιητικό Φορολογικής Κατοικίας).

Εάν οι φορολογούμενοι έχουν εγκατασταθεί σε κράτος με το οποίο υφίσταται Σύμβαση Αποφυγής Διπλής Φορολογίας Εισοδήματος (στο εξής ΣΑΔΦΕ) και εφόσον αποκτούν εισόδημα στη χώρα μας, μπορούν να προσκομίσουν, αντί της βεβαίωσης, την Αίτηση για την Εφαρμογή της ΣΑΔΦΕ όπου είναι ενσωματωμένο το πιστοποιητικό φορολογικής κατοικίας (δίγλωσσα έντυπα) ή

β) αντίγραφο της εκκαθάρισης της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος που υπέβαλαν στο άλλο κράτος ή

γ) ελλείψει εκκαθάρισης, αντίγραφο της σχετικής δήλωσης φορολογίας εισοδήματός τους.

Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η προσκόμιση κάποιων από τα ανωτέρω δικαιολογητικά από την αρμόδια φορολογική αρχή, τότε απαιτείται βεβαίωση από οποιαδήποτε άλλη δημόσια ή δημοτική ή άλλη αναγνωρισμένη αρχή με την οποία θα αποδεικνύεται ο ισχυρός δεσμός (κέντρο ζωτικών συμφερόντων) του φυσικού

προσώπου με το άλλο κράτος.

Γίνεται γνωστό σε αυτήν την φάση, ότι αν και υπάρχει διαζευκτική σύνδεση των απαιτούμενων δικαιολογητικών μεταξύ τους, οι αρμόδιες Δ.Ο.Υ., δεν λαμβάνουν υπόψη τους τα υπόλοιπα δικαιολογητικά εάν εκδίδεται για πχ. το Πιστοποιητικό Φορολογικής Κατοικίας!

Για τη γνησιότητα των αλλοδαπών δημοσίων εγγράφων, απαιτείται Επισημείωση της της Χάγης (Apostille) ή κατά τα διεθνή νόμιμα (προξενική διαδικασία)[1]. Από τη διαδικασία αυτή εξαιρούνται οι Αιτήσεις για την Εφαρμογή των ΣΑΔΦΕ, καθώς και τα πιστοποιητικά φορολογικής κατοικίας που εκδίδουν οι φορολογικές αρχές των ΗΠΑ και της Τουρκίας, στο πλαίσιο των ΣΑΔΦΕ που έχουν συναφθεί με τη χώρα μας.

3. Όσοι διαμένουν στο εξωτερικό παλαιότερα (δηλαδή πριν το έτος 2015) οπότε και άνετα συμπληρώνουν την προϋπόθεση των 183 ημερών, είναι ούτως ή άλλως εκπρόθεσμοι, βάσει αυτής της ΠΟΛ, αλλά και των ΠΟΛ: 1177/2014, 1145/2012,1245/2012: «*ο φορολογούμενος πρέπει να δηλώνει την νέα φορολογική του κατοικίας μέσα στο ίδιο ημερολογιακό έτος, και αφού έχει συμπληρώσει το απαιτούμενο εξάμηνο μόνιμης διαμονής στην αλλοδαπή*»), οπότε κρίνεται σκόπιμο έστω και μέσα σε αυτήν την προθεσμία να καταθέσουν τα δικαιολογητικά τους, προκειμένου να επιδείξουν την απαιτούμενη συνέπεια της φορολογικής τους εικόνας ενώπιον του Δημοσίου.

Όσοι αποδεικνύουν την μόνιμη διαμονή τους στην αλλοδαπή πλέον της φορολόγησής τους, μπορούν, εφόσον λανθασμένα είχαν υποβάλει φορολογικές δηλώσεις περασμένων ετών ως Έλληνες φορολογούμενοι, να συμπληρώσουν εκπρόθεσμες τροποποιητικές, μηδενικές δηλώσεις (χωρίς δηλαδή τη δήλωση του παγκοσμίου εισοδήματος τους!!) συμπληρώνοντας τον κωδικό 319, έτσι ώστε να υπάρχει η απαιτούμενη χρονική συνέχεια της «εικόνας» τους.

Προσοχή χρειάζεται στα ακόλουθα σημεία:

- Όσοι φορολογούμενοι υποβάλλουν τα έντυπα (Μ0−Μ1−Μ7) και προσκομίσουν, εκπροθέσμως, τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά, **υποχρεούνται να υποβάλουν δήλωση φορολογίας εισοδήματος ως φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας.**
- Όσοι φορολογούμενοι υποβάλλουν τα έντυπα (Μ0−Μ1−Μ7) κ**αι δεν προσκομίσουν τα δικαιολογητικά, υποχρεούνται να υποβάλουν**

δήλωση φορολογίας εισοδήματος ως φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας (παγκόσμιο εισόδημα), η οποία θεωρείται εκπρόθεσμη και επισύρει την επιβολή προστίμου.

- «Δήλωση ως **φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδος** υποβάλλουν επίσης οι **φορολογούμενοι για τους οποίους η αρμόδια Δ.Ο.Υ. αποφάνθηκε αρνητικά** στην αίτησή τους για μετεγγραφή στη Δ.Ο.Υ. Κατοίκων Εξωτερικού»
- Τέλος, η Δ.Ο.Υ. υποχρεούται να αποφανθεί σχετικά με τη φορολογική κατοικία των προαναφερθέντων φυσικών προσώπων, εντός **δυο μηνών** από την ημερομηνία υποβολής των δικαιολογητικών.

Στη συνέχεια, θα επιχειρηθεί ανάλυση της διαδικασίας σε 7 βασικές χώρες, όπως αυτές προκύπτουν ενδεικτικά μέσα από την εμπειρία μας, το τελευταίο χρονικό διάστημα.

Ηνωμένο Βασίλειο

Η Αγγλία, παραμένει η κατ’ εξοχήν χώρα μετανάστευσης, καθώς προσφέρει πληθώρα επαγγελματικών ευκαιριών, γεγονός το οποίο αποτελεί το κύριο ζητούμενο όσων μεταναστεύουν, όπως επίσης ένα σταθερό φορολογικό πλαίσιο και αποτελεί καθαρά κράτος με κανονικό φορολογικό καθεστώς.

Η διαδικασία προκειμένου ένας Έλληνας φορολογούμενος να συγκεντρώσει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά από αυτήν την χώρα είναι αρκετά εύκολη, καθώς:

- Η αίτηση για το Πιστοποιητικό Φορολογικής Κατοικίας γίνεται ηλεκτρονικά
- Όπως και η αίτηση για την Επισημείωση της Χάγης (Apostille).

Το μόνο που χρειάζεται κάποιος, είναι ο αριθμός κοινωνικής ασφάλισης (NiNo[2]), ο οποίος αποκτάται με την έναρξη της διαμονής του στην χώρα, όπως και ο TaxPayer Number, για τον οποίο όμως υπεύθυνος έκδοσης είναι ο εργοδότης. Μαζί με τα παραπάνω προσδίδουν στην διαδικασία το συμβόλαιο εργασίας (ή οι δηλώσεις στην

Αγγλία ενός ελεύθερου επαγγελματία), το μισθωτήριο σπιτιού και τα Δημοτικά Τέλη [3], τα οποία αποδεικνύουν την διεύθυνση διαμονής του φορολογούμενου.

Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα

Μπορεί με τον Ν.4234/4-2-2014[4],να ψηφίστηκε και να ισχύει πλέον η Σ.Α.Δ.Φ.Ε. μεταξύ Ελλάδας και Η.Α.Ε., ωστόσο υπάρχουν έντονοι προβληματισμοί σχετικά με το άρθρο 4 της εν λόγω Σύμβασης, καθότι παρουσιάζει προβλήματα ερμηνείας. Συγκεκριμένα, ο τρόπος γραφής δίδει σημασία στον όρο της ύπαρξης αραβικής υπηκοότητας[5], για όσους επιθυμούν την αλλαγή της φορολογικής τους κατοικίας, πράγμα που όμως δεν συμβαίνει, καθώς τα Εμιράτα δεν προβαίνουν ποτέ στην χορήγηση της υπηκοότητας σε ανθρώπους μη προερχομένους από την χώρα αυτή.

Έτσι, ενώ πλέον εκδίδεται το Πιστοποιητικό Φορολογικής Κατοικίας από το Υπουργείο Οικονομίας των Η.Α.Ε., όπως επίσης Βεβαίωση Διαμονής για όλα τα μέλη της οικογένειας που δεν εργάζονται από το Προξενικό Γραφείο της Ελλάδος στο Αμπού Ντάμπι, παραμένει μέχρι και σήμερα προβληματική η απόδειξη της φορολογικής κατοικίας στην χώρα αυτή, ενώπιον των αρμόδιων Δ.Ο.Υ.

Επίσης, αναμένεται νέα οδηγία από το Υπουργείο Οικονομικών σχετικά με την αναγνώριση του Πιστοποιητικού Φορολογικής Κατοικίας των Η.Α.Ε., καθώς έπειτα από την υπογραφή της Σ.Α.Δ.Φ.Ε. τα δύο κράτη δεν είχαν προχωρήσει σε ανταλλαγή πληροφοριών ως προς το ποια έγγραφα θεωρούνται επίσημα ή όχι.

Ρουμανία

Με τον Ν. 2279/1991[6], υπογράφηκε η Σ.Α.Δ.Φ.Ε. Ελλάδας Ρουμανίας, οπότε το γεγονός αυτό μαζί με το ότι βρίσκεται γεωγραφικά πολύ κοντά με την Ελλάδα προτρέπει τους Έλληνες φορολογούμενους στο να κατασταλάξουν σε αυτήν την χώρα.

Η διαδικασία ωστόσο, για την αλλαγή φορολογικής κατοικίας είναι περισσότερο περίπλοκη από ότι στις άλλες χώρες της Ευρώπης, και αυτό διότι οι Ρουμανικές φορολογικές αρχές ζητούν πρώτα την επιβεβαίωση της φορολογικής κατοικίας των ατόμων αυτών από την Ελλάδα, έτσι ώστε να προχωρήσουν στην εφαρμογή των δικών τους φορολογικών προτύπων.

Συγκεκριμένα απαιτείται:

- Επιβεβαίωση από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. της φορολογικής κατοικίας από Ελλάδα
- Επιβεβαίωση από τον αρμόδιο ασφαλιστικό φορέα της μέχρι τώρα ασφαλιστικής ενημερότητας στην Ελλάδα
- Απόκτηση Αριθμού Φορολογικού Μητρώου στη Ρουμανία
- Απόκτηση διεύθυνση διαμονής στη Ρουμανία
- Διαμονή πάνω από 6 μήνες

Όταν προσκομισθούν τα παραπάνω, οι Ρουμανικές Αρχές εκδίδουν και υπογράφουν το Πιστοποιητικό Φορολογικής Κατοικίας, το οποίο και χρησιμοποιείται μαζί με το μισθωτήριο του σπιτιού και το συμβόλαιο εργασίας (εάν υπάρχει), για τις Ελληνικές φορολογικές αρχές στην Ελλάδα.

Κύπρος

Η ομαλή πορεία της Κύπρου το τελευταίο χρονικό διάστημα, μαζί με το ότι αποτελεί το «αδερφάκι» της Ελλάδας αποτελεί εάν πολύ συχνό προορισμό για τους Έλληνες που μεταναστεύουν.

Η διαδικασία συγκέντρωσης των δικαιολογητικών από την χώρα αυτή είναι αρκετά απλή και γρήγορη, καθώς άπαξ και κάποιος διαμένει μόνιμα άνω των 6 μηνών στην επικράτεια της χώρας αυτής και υποβάλλει έστω και μία Φορολογική Δήλωση, μπορεί να ζητήσει το Πιστοποιητικό Φορολογικής Κατοικίας, το οποίο εκδίδεται μέσα σε 3-4 εργάσιμες ημέρες.

Από την άλλη πλευρά, στην Ελλάδα είναι και πάλι σχετικά απλή η διαδικασία της αλλαγής κατοικίας ενώπιον των αρμόδιων Δ.Ο.Υ. όταν παρουσιάζονται:

- Το πιστοποιητικό φορολογικής κατοικίας (όπως αναλύθηκε παραπάνω)

- Βεβαίωση Δήμου/Κοινότητας
- Μισθωτήριο Σπιτιού
- Συμβόλαιο εργασίας - εάν υπάρχει

Αμερική (Η.Π.Α.)

Συνήθως η Αμερική προσελκύει άτομα από τον Ακαδημαϊκό ή/και τον Τομέα των Επαγγελματιών, καθώς προσφέρει ένα σταθερό φορολογικό σύστημα και πολλές ευκαιρίες σε όλους τους αναπτυξιακούς της τομείς.

Καθώς αποτελεί κράτος με κανονικό φορολογικό καθεστώς, οι Ελληνκές φορολογικές αρχές την αντιμετωπίζουν όπως και όλες τις άλλες χώρες κανονικού καθεστώτος της ΕΕ.

Η μόνη ίσως δυσκολία για την απόδειξη της φορολογικής κατοικίας είναι η καθυστέρηση έκδοσης των απαιτούμενων επίσημων εγγράφων, γεγονός κατανοητό και αποδεκτό φυσικά.

Συνεπώς, τα δικαιολογητικά για την αλλαγή της φορολογικής κατοικίας όσων διαμένουν άνω των 183ημερών στην χώρα αυτή είναι:

- Το πιστοποιητικό φορολογικής κατοικίας ή αλλιώς Φόρμα 6166, η οποία ζητείται από το Τμήμα Εσόδων της Φιλαδέλφειας, και το οποίο για να εκδοθεί χρειάζεται 2-3μήνες. Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, σε αυτό το Πιστοποιητικό δεν χρειάζεται Apostille ή Προξενική Θεώρηση.
- Μισθωτήριο σπιτιού
- Συμβόλαιο εργασίας (εάν υπάρχει)

Σαουδική Αραβία

Αν και οι τρέχουσες κοινωνικό-οικονομικές εξελίξεις στην χωρά θέτουν σε κίνδυνο την διαβίωση στην χώρα αυτή, εν τούτοις πολλοί την επιλέγουν, ακριβώς επειδή προσφέρεται ασφάλεια και προστασία σε όσους την επισκέπτονται προς μόνιμη διαμονή.

Η Ελλάδα έχει υπογράψει Σ.Α.Δ.Φ.Ε. με την Σαουδική Αραβία βάσει του Ν.3821/2010, και συνεπώς η χώρα αυτή δυνατόν να εκδόσει Πιστοποιητικό Φορολογικής Κατοικίας, εάν και μέχρι τώρα περιορίζεται στην υπογραφή των αιτήσεων για την εφαρμογή της Σ.Α.Δ.ΦΕ., οι οποίες και χρησιμοποιούνται σαφώς σε θέση του Πιστοποιητικού.

Η διαδικασία ενώπιον των αρμοδίων φορολογικών αρχών της Ελλάδας είναι αρκετά δύσκολη, δεδομένου ότι είτε συγχέεται με τα Η.Α.Ε., είτε δεν είναι γνωστό ότι υπάρχει Σ.Α.Δ.Φ.Ε.

Συνεπώς, μόλις προσκομιστούν τα έγγραφα δεν παρουσιάζεται πρόβλημα

- Οι αιτήσεις προς εφαρμογή της Σ.Α.Δ.Φ.Ε,
- Συμβόλαιο εργασίας,
- Βεβαίωση διαμονής από Προξενική αρχή.

Κατάρ

Παρόμοιο πρόβλημα με αυτό της Σαουδικής Αραβίας συναντάται και για την χώρα του Κατάρ, καθώς δεν αποτελεί μέλος των ΗΑΕ. Το κράτος αυτό έχει από πολύ πιο πριν συνάψει Σ,Α.Δ.Φ.Ε. με την Ελλάδα βάσει του Ν.3823/2010, και για το λόγο αυτό συνήθως είναι αρκετά πιο γρήγορη η αντιμετώπιση του από τις φορολογικές αρχές της Ελλάδας.

Το Κατάρ μπορεί και εκδίδει Πιστοποιητικό Φορολογικής Κατοικίας, το οποίο μαζί με:

- Συμβόλαιο Εργασίας και
- βεβαίωση διαμονής για όλα τα μέλη της οικογένειας από το προξενικό Γραφείο στης Ελλάδας,

Αποτελούν τα βασικά δικαιολογητικά για την επιτυχή μεταφορά της φορολογικής κατοικίας ενός ατόμου.

Τελευταίες παρατηρήσεις που αφορούν στα κράτη με προνομιακό φορολογικό καθεστώς και είναι πραγματικά πολύ σημαντικές είναι οι εξής:

- Η εφαρμογή των «οικονομικών συμφερόντων» πλέον έχει καταργηθεί, με τον νέο Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος 4172/2013 και τις ΠΟΛ.1177/2014, 1260/2014 και 1058/2015
- Τα κράτη με προνομιακό φορολογικό καθεστώς[7] είναι διαφορετικά από τα «Μη συνεργάσιμα Κράτη[8]».

Συμπεράσματα

Γίνεται δεκτό από τα παραπάνω, ότι καθεμία χώρα έχει τις δικές της δυσκολίες σε σχέση με τη διαδικασία της αλλαγής φορολογικής κατοικίας, όπως και τα δικά της συστήματα έκδοσης των απαιτούμενων δικαιολογητικών.

Από την άλλη πλευρά, εναπόκειται στη διακριτική ευχέρια του αρμοδίου κάθε φορά υπαλλήλου της Δ.Ο.Υ. για το πως θα χειριστεί την κάθε υπόθεση.

Συμπερασματικά , θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι κάθεμια υπόθεση αλλαγής φορολογικής κατοικίας είναι ξεχωριστή, και θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ad hoc, σε συνάρτηση πάντα με το ισχύον νομικό πλαίσιο και κατόπιν έμπειρης αξιολόγησης της κατάστασης από καταρτισμένους φοροτεχνικούς σε διεθνή φορολογικά θέματα.

---

[1] Βλ. το με αριθ. Δ6Δ 1095210 ΕΞ 25.6.2014 έγγραφό της Δ/νσης Οργάνωσης του ΥΠΟΙΚ

[2] NiNo: National Insurance Number

[3] Council Tax

[4] http://www.gsis.gr/gsis/export/sites/default/gsis_site/ddos/sadf/Greece_UAE.pdf

[5] http://www.mfa.gr/missionsabroad/uae/other-services/plerophories-gia-ellenes-pou-epithumoun-na-egkatastathoun-sta-eae.html

[6] http://www.gsis.gr/gsis/export/sites/default/gsis_site/ddos/sadf/FEK_ROUMANIA.pdf

[7] ΠΟΛ.1277/29.12.2015

[8] ΠΟΛ.1279/29.12.2015

Heading
Ελληνικός Φορολογικός Οδηγός

Δείτε όλο τον Οδηγό